

Název	Franšízing (franchising) v bankovníctví
Předpis	<ul style="list-style-type: none"> • Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (ZoB) • Vyhláška č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“)
Ustanovení	<ul style="list-style-type: none"> • § 1 ZoB • § 11 ve spojení s § 9 a § 216 vyhlášky
Otázka	<i>Mohou banky využívat při svém podnikání tzv. franšízy?</i>
Odpověď	<p>Model podnikání obecně označovaný jako franšiza¹ předpisy v oblasti bankovníctví nevylučují. Je však třeba upozornit, že obvyklé pojetí franšízy předpokládá, že její poskytovatel poskytne know how a obchodní známku, které příjemce franšízy využívá při svém podnikání na vlastní účet a vlastní odpovědnost. Pro výkon bankovních činností – tj. přijímání vkladů od veřejnosti na vlastní účet – touto formou by byla nezbytná bankovní licence pro každého „majitele franšízy“, což není praktické a na trhu se tento model nevyskytuje.</p> <p>Pojem franšiza se v bankovníctví používá nejčastěji ve významu zajištění, resp. doplnění distribuční sítě banky, např. provozu jednotlivých obchodních míst (příp. tzv. „franšízinkových kiosků“). Příjemce franšízy v takových případech jménem a na účet banky zajišťuje např. převzetí žádosti o zřízení účtu, platebního příkazu, sjednání úvěru nebo stavebního spoření nebo přijetí peněžních prostředků a navazující komunikaci s klienty banky, případně i další činnosti, včetně činností souvisejících s již existujícím smluvním vztahem mezi bankou a jejím klientem, např. správu přijatého zajištění či vymáhání pohledávek.</p> <p>Takový model podnikání vykazuje znaky tzv. <i>outsourcingu</i>. Podmínky, za kterých může některou činnost banky zajišťovat jiná osoba, včetně souvisejících informačních povinností vůči České národní bance, jsou konkretizovány zejména v § 11 ve spojení zejména s § 9 a § 216 vyhlášky. Podrobněji se k výkonu některých činností banky prostřednictvím jiné osoby, vyjadřuje úřední sdělení České národní banky.²</p>
Význam odpovědi pro její adresáty	Tato odpověď vyjadřuje názor pracovníků České národní banky. Soud a případně i bankovní rada České národní banky mohou zaujmout odlišný názor. Postup v souladu s odpovědí však bude ČNB při výkonu dohledu nad finančním trhem považovat v mezích odpovědi a jejich východisek za postup v souladu s právními předpisy, ledaže z okolností vyplyne neaplikovatelnost odpovědi na daný případ.
Zpracovatel:	Miloš Machač, milos.machac@cnb.cz
Datum:	2. 2. 2011

¹ Obsah pojmu franšízing (franchising) není z hlediska platného práva jednoznačně vymezen a v obchodní praxi se tak označují různé podnikatelské koncepty s řadou specifických forem a charakteristik. Jedním z vymezení je obchodně-odbytový systém, který představuje vybudování distribuční sítě pro prodej výrobků nebo poskytování služeb, který je založen na vztahu právně a finančně samostatných a nezávislých podnikatelů - franchisora (poskytovatel franšízy) a jeho franchisantů (příjemce franšízy). Podrobněji např. informace České asociace franchisingu <http://www.czech-franchise.cz/>.

² Úřední sdělení České národní banky ze dne 18. července 2007 k pravidlům obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry – Outsourcing, uveřejněné mj. na www.cnb.cz v části Dohled nad finančním trhem/Legislativní základna/Banky a družstevní záložny.